

ชื่อเรื่อง อะแคนทามีบา – ปรสิตร้ายที่มากับน้ำ

Photo: สำนักข่าวอินโฟเควสท์

อะแคนทามีบา (*Acanthamoeba* spp) เป็นประด็นร้อนที่ถูกพุดถึงอย่างกว้างขวางในตอนนี เพราะปรสิตร้ายนี้ นำโรคร้ายมาสู่คนและสามารถติดต่อกับคนได้ผ่านทางน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ใช้อุปโภค บริโภคอยู่ทุกวันนี้ เชื้อโรคที่ปนเปื้อนของมีหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็น แบคทีเรีย ไวรัส และเชื้อปรสิต โดยเฉพาะ โปรโตซัว ซึ่งเป็นปรสิตเซลล์เดียว อย่างเจ้า “อะแคนทามีบา” ที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ดำรงชีวิตเป็นอิสระในธรรมชาติตามแหล่งน้ำ ดิน โคลนเลน เชื้อจะเคลื่อนที่ช้า ๆ ด้วยเท้าเทียมที่มีลักษณะคล้ายหนาม

อะแคนทามีบา มีช่วงชีวิต 2 แบบ คือ แบบที่ 1 “ซิสต์” มีขนาด 10-25 ไมครอน เมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม มันจะฝังตัวอยู่นิ่ง ๆ รอเวลาเปลี่ยนรูปร่างกลายเป็นแบบที่ 2 “โทรโฟซอยต์” ซึ่งมีขนาด 15-45 ไมครอน ทั้งยังสามารถทนทานอยู่ได้นานในสิ่งแวดล้อมทุกรูปแบบ เช่น หนาวจัด ร้อนจัด แห้งแล้ง ขาดอาหาร และในสระว่ายน้ำที่ใส่คลอรีน หรือแม้แต่ในบ่อน้ำร้อน เพราะปรสิตตัวนี้ ในระยะติดต่อก จะมีความทนทานได้ดีต่อสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม โดยแบบที่ 2 สามารถเคลื่อนไหว และก่อให้เกิดโรคที่รุนแรงในคนได้

การติดเชื้อจาก อะแคนทามีบานี้ อาจขึ้นอยู่กับบางปัจจัย เช่น กระจกตาของผู้สัมผัสเชื่อเป็นแผล แม้เพียงแผลเล็ก ๆ ที่มองไม่เห็น (micro trauma) แต่เมื่ออะคันธามีบา สัมผัสได้ว่ามีแผลอยู่ ก็พร้อมที่จะเล็ดลอดเข้าไป ส่วนใหญ่แผลอาจเกิดจากการใส่คอนแทคเลนส์ หรือปัจจัยอื่นที่เกิดขึ้นบนกระจกตา ซึ่งทำให้เกิดอาการตาแดง เคืองตา ตามัว กลัวแสง และปวดตาอย่างมาก และยังสามารถติดต่อกได้ในช่วงที่ภูมิคุ้มกันต่ำ มักพบในผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง

เมื่อสัมผัสเชื้อ “อะแคนทามีบา” จากการติดต่อเข้าสู่ร่างกายผ่านแผลที่ผิวหนังและการหายใจ เชื้ออาจเข้าสู่กระแสเลือด ทำให้เกิดการติดเชื้อที่อวัยวะอื่น ๆ เช่น สมอง กระดูก ได้ และแม้ว่ากระบวนการผลิตน้ำประปาจะสามารถฆ่าเชื้อแบคทีเรีย และไวรัสด้วยคลอรีนได้ แต่เชื้อปรสิตเหล่านี้ จะตายที่อุณหภูมิสูงกว่า 60 องศาเซลเซียส ดังนั้น เราจึงต้องหมั่นตรวจสอบว่า น้ำเก็บ น้ำใช้ นั้น มีคลอรีนที่มีความเข้มข้นพอหรือไม่

สำหรับผู้ที่ใช้คอนแทคเลนส์ ควรทำความสะอาดเลนส์ด้วยน้ำยาที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้ว และไม่ควรใส่คอนแทคเลนส์ ขณะว่ายน้ำหรือเล่นน้ำ หากมีบาดแผลที่ผิวหนัง ไม่ควรเดินลุยในแหล่งน้ำขัง เพื่อป้องกันปรสิตเข้าสู่ร่างกาย

ที่มา - <https://www.stkc.go.th/stiarticle/อะแคนทามีบา-ปรสิตตัวร้ายที่มากับน้ำ>
- <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bulletinAMS/article/download/60064...>

ผู้เขียน - ณาตารь หมื่นชล

วันที่เผยแพร่ : 6/ธันวาคม/2567

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม จากบทความข้างต้น ข้อใดคือหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้เกิดการติดเชื้อจากอะแคนทามีบา

1. การสัมผัสน้ำปะปา
2. การหายใจ
3. การดื่มน้ำต้มสุก
4. การใส่คอนแทคเลนส์

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 4. การใส่คอนแทคเลนส์

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (อย่างน้อย 1 คำถาม)

จากบทความ เรื่อง อะแคนทามีบา – ปรสิตตัวร้ายที่มากับน้ำ ข้อความเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริง หรือ
ความคิดเห็น จงเลือกข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นในแต่ละข้อความ

ข้อความนี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น	ข้อเท็จจริง	ความคิดเห็น
อะแคนทามีบา (Acanthamoeba spp) เป็นประเด็นร้อนที่ถูกพูดถึงอย่างกว้างขวางในตอนนี้		
อะแคนทามีบาเป็นสิ่งมีชีวิตที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ดำรงชีวิตเป็นอิสระในธรรมชาติตามแหล่งน้ำ ดิน โคลนเลน เชื้อจะเคลื่อนที่ช้า ๆ ด้วยเท้าเทียมที่มีลักษณะคล้ายหนาม		
อะแคนทามีบา มีช่วงชีวิต 2 แบบ คือ แบบที่ 1 “ซิสต์” และ แบบที่ 2 “โทรโฟซอยต์”		
การติดเชื้อจากอะแคนทามีบานี้ อาจขึ้นอยู่กับการใส่คอนแทคเลนส์		
กระบวนการผลิตน้ำประปาจะสามารถฆ่าเชื้อแบคทีเรีย และไวรัสด้วยคลอรีนได้		

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ข้อเท็จจริง,ความคิดเห็น,ข้อเท็จจริง,ข้อเท็จจริง,ความคิดเห็น

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม จากบทความข้างต้น อะแคนทามีบามีช่วงชีวิตกี่แบบ

คำตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : อะแคนทามีบามีช่วงชีวิต 2 แบบคือ แบบที่ 1 “ซิสต์” และ
แบบที่ 2 “โทรโฟซอยต์”

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม เราควรระวังป้องกันการติดเชื้อจากอะแคนทามีบาได้อย่างไร

คำตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : เราควรระวังป้องกันการติดเชื้อจากอะแคนทามีบา โดยการหมั่นตรวจสอบว่า น้ำเก็บ น้ำใช้ นั้น มีคลอรีนที่มีความเข้มข้นพอหรือไม่

ผู้ที่ใช้คอนแทคเลนส์ ควรทำความสะอาดเลนส์ด้วยน้ำยาที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้ว และไม่ควรใส่คอนแทคเลนส์ ขณะว่ายน้ำหรือเล่นน้ำ

เมื่อมีบาดแผลที่ผิวหนัง ไม่ควรเดินลุยในแหล่งน้ำขัง เพื่อป้องกันปรสิตเข้าสู่ร่างกาย

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม ทำไมอะแคนทามีบาถึงอันตรายต่อคน

คำตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ :

- อะแคนทามีบาสามารถก่อให้เกิดโรคมะเร็งและสามารถติดต่อสู่คนได้ผ่านทางน้ำดื่ม น้ำใช้ที่ใช้อุปโภค บริโภคอยู่ทุกวันนี้
- อะแคนทามีบาสามารถทนทานอยู่ได้นานในสิ่งแวดล้อมทุกรูปแบบ เช่น หนาวจัด ร้อนจัด แห้งแล้ง ขาดอาหาร จึงก่อให้เกิดโรคที่รุนแรงในคนได้ง่าย

- อะแคนทามีบาสัมผัสได้ว่ามีแผลอยู่ ก็พร้อมที่จะเล็ดลอดเข้าไป แม้แต่แผลเล็ก ๆ ที่มองไม่เห็น (micro trauma)
- เชื้อ “อะแคนทามีบา” จากการติดต่อเข้าสู่ร่างกายผ่านแผลที่ผิวหนังและการหายใจ เชื้ออาจเข้าสู่กระแสเลือด ทำให้เกิดการติดเชื้อที่อวัยวะอื่น ๆ เช่น สมอง กระดูก ได้

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ม. 1/2: จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน